

ПРЕССЪОБЩЕНИЕ

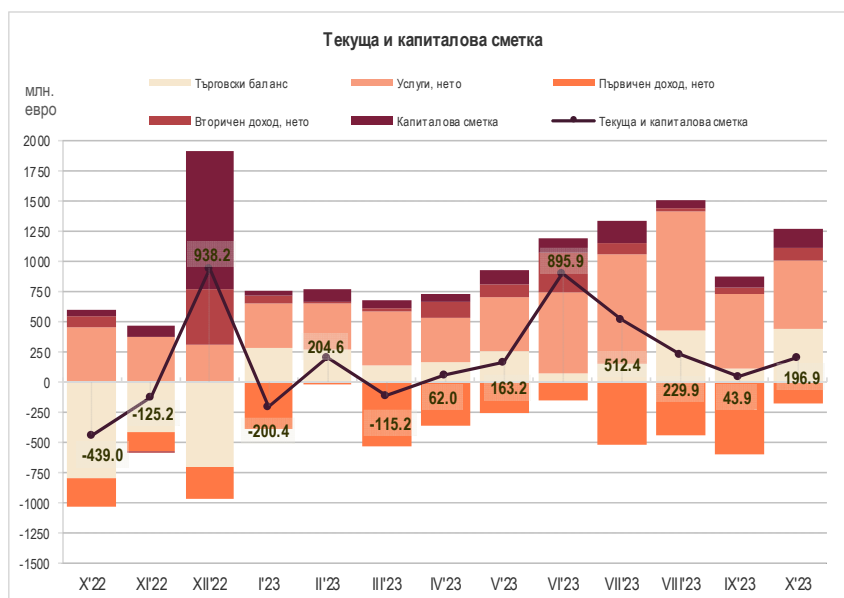
19 декември 2023 г.

12:00 ч.

ПЛАТЕЖЕН БАЛАНС¹

Октомври 2023 г.

Текущата и капиталова сметка е положителна и възлиза на 196.9 млн. евро при дефицит от 439 млн. евро за октомври 2022 г. За януари – октомври 2023 г. **текущата и капиталовата сметка** е положителна и възлиза на 1993.4 млн. евро (2.1% от БВП²) при отрицателно салдо от 1218.7 млн. евро (1.4% от БВП) за януари – октомври 2022 г.

За октомври 2023 г. салдото по **текущата сметка** е положително и възлиза на 37.5 млн. евро при отрицателно салдо от 484.9 млн. евро за октомври 2022 г. За януари – октомври 2023 г. **текущата сметка** е положителна и възлиза на 972.7 млн. евро (1% от БВП) при отрицателно салдо от 779.1 млн. евро (0.9% от БВП) за януари – октомври 2022 г.

Търговският баланс за октомври 2023 г. е отрицателен в размер на 442.5 млн. евро при дефицит от 792.2 млн. евро за октомври 2022 г. За януари – октомври 2023 г. **търговският баланс** е отрицателен в размер на 2285 млн. евро (2.4% от БВП) при дефицит от 3961.4 млн. евро (4.6% от БВП) за същия период на 2022 г.

Износът на стоки е 3834.7 млн. евро за октомври 2023 г., като намалява със 108.7 млн. евро (2.8%) в сравнение с този за октомври 2022 г. (3943.4 млн. евро). За януари – октомври 2023 г. **износът** е 36 735.2 млн. евро (38.4% от БВП), като намалява с 2839.3 млн. евро (7.2%) в сравнение с този за същия период на 2022 г. (39 574.5 млн. евро, 46.1% от БВП). Износът за януари – октомври 2022 г. нараства на годишна база с 40.4%.

¹ Данни от стандартното представяне на платежния баланс, съставен съгласно шестото издание на *Ръководството по платежен баланс и международна инвестиционна позиция*. Данните са предварителни. В съответствие с практиката на БНБ и изискванията на ЕЦБ относно ревизиите на данните (включени в *Календара на ЕЦБ за обмен на данните за платежния баланс, международната инвестиционна позиция, резервните активи в рамките на ЕСЦБ*), данните за периода януари – септември 2023 г. са ревизирани. С отчета за ноември 2023 г. ще бъдат направени ревизии на данните за октомври 2023 г.

² При БВП в размер на 95 582 млн. евро за 2023 г. (прогноза на БНБ) и 85 799.4 млн. евро за 2022 г. (данни на НСИ от 19.10.2023 г.).

Вносът на стоки за октомври 2023 г. е 4277.2 млн. евро, като намалява с 458.4 млн. евро (9.7%) спрямо октомври 2022 г. (4735.6 млн. евро). За януари – октомври 2023 г. **вносът** е 39 020.2 млн. евро (40.8% от БВП), като се понижава с 4515.6 млн. евро (10.4%) спрямо същия период на 2022 г. (43 535.8 млн. евро, 50.7% от БВП). Вносът за януари – октомври 2022 г. нараства на годишна база с 45.1%.

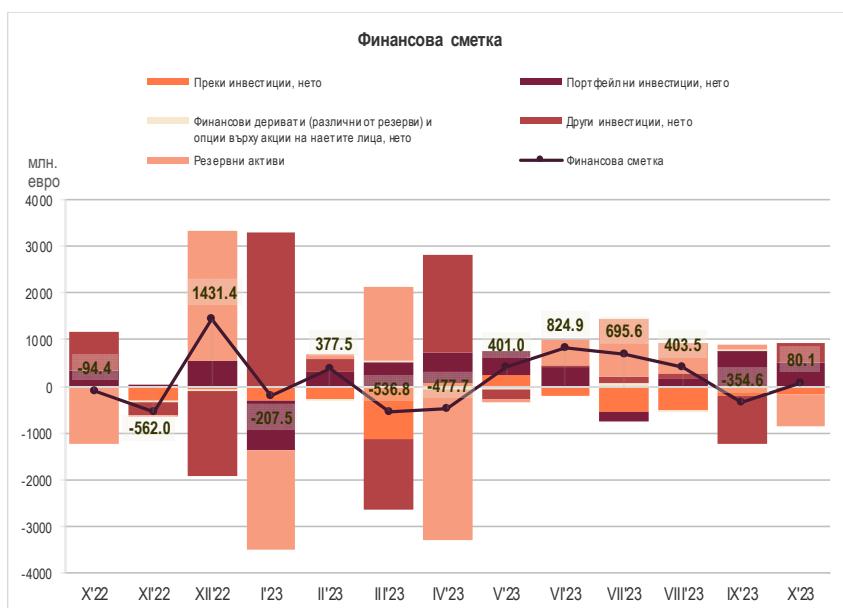
Салдото по **услугите** е положително в размер на 561.6 млн. евро при положително салдо от 445.6 млн. евро за октомври 2022 г. За януари – октомври 2023 г. салдото е положително в размер на 5777.9 млн. евро (6% от БВП) при положително салдо от 4573.9 млн. евро (5.3% от БВП) за януари – октомври 2022 г.

Салдото по статия **Първичен доход** (която включва доход, свързан с факторите на производството (работна сила, капитал или земя, данъци върху производството и вноса, и субсидии)) е отрицателно в размер на 181.3 млн. евро при дефицит от 240.7 млн. евро за октомври 2022 г.³ За януари – октомври 2023 г. салдото е отрицателно в размер на 3453.8 млн. евро (3.6% от БВП) при отрицателно салдо от 2353.3 млн. евро (2.7% от БВП) за януари – октомври 2022 г.

Салдото по статия **Вторичен доход** (която отразява преразпределението на доход) е положително в размер на 99.7 млн. евро при положително салдо от 102.5 млн. евро за октомври 2022 г. За януари – октомври 2023 г. салдото е положително в размер на 933.7 млн. евро (1% от БВП) при положително салдо от 961.7 млн. евро (1.1% от БВП) за същия период на 2022 г.

Капиталовата сметка е положителна и възлиза на 159.4 млн. евро при излишък от 45.9 млн. евро за октомври 2022 г. За януари – октомври 2023 г. капиталовата сметка е положителна в размер на 1020.6 млн. евро (1.1% от БВП), при отрицателна стойност от 439.6 млн. евро (0.5% от БВП) за януари – октомври 2022 г.

Финансовата сметка за октомври 2023 г. е положителна в размер на 80.1 млн. евро при отрицателна стойност от 94.4 млн. евро за октомври 2022 г. За януари – октомври 2023 г. **финансовата сметка** е положителна – 1206 млн. евро (1.3% от БВП), при положителна стойност от 2691.2 млн. евро (3.1% от БВП) за същия период на 2022 г.

Салдото по статия **Преки инвестиции** е отрицателно в размер на 174.6 млн. евро при отрицателно салдо от 27.6 млн. евро за октомври 2022 г. За януари – октомври 2023 г. салдото е отрицателно в размер на 2959.4 млн. евро (3.1% от БВП) при отрицателно салдо от 1726.9 млн. евро (2% от БВП) за същия период на 2022 г.

Преките инвестиции – активи нарастват с 31.9 млн. евро при увеличение със 70.3 млн. евро за октомври 2022 г. За януари – октомври 2023 г. те нарастват с 1014.9 млн. евро (1.1% от БВП) при увеличение с 1135.3 млн. евро (1.3% от БВП) за същия период на 2022 г.

³ Предварителните данни ще бъдат ревизирани с тримесечните отчети на предприятията.

Преките инвестиции – пасиви нарастват с 206.6 млн. евро при ръст от 97.8 млн. евро за октомври 2022 г. За януари – октомври 2023 г. те нарастват с 3974.3 млн. евро (4.2% от БВП) при увеличение с 2862.2 млн. евро (3.3% от БВП) за януари – октомври 2022 г.

Преките чуждестранни инвестиции в страната (отчетени в съответствие с принципа на първоначалната посока на инвестицията) по предварителни данни нарастват със 199.8 млн. евро за октомври 2023 г., при повишение със 75 млн. евро за октомври 2022 г.⁴ За януари – октомври 2023 г. преките чуждестранни инвестиции в страната се повишават с 3399.2 млн. евро (при увеличение с 2213.6 млн. евро за януари – октомври 2022 г.).

Преките инвестиции в чужбина за октомври 2023 г. нарастват с 25.2 млн. евро, при ръст от 47.4 млн. евро за октомври 2022 г. За януари – октомври 2023 г. преките инвестиции в чужбина се повишават с 439.8 млн. евро (при увеличение с 486.7 млн. евро за януари – октомври 2022 г.).

По-подробна информация за преките инвестиции има в Приложение 2 – Преки инвестиции (януари – октомври 2023 г.) към прессъобщението за платежния баланс, а серия от данни – в таблиците в рубрика Статистика/Външен сектор/Преки инвестиции на сайта на БНБ.

Салдото по статия **Портфейлни инвестиции** е положително в размер на 515.5 млн. евро при положителна стойност от 344.4 млн. евро за октомври 2022 г. За януари – октомври 2023 г. салдото е положително в размер на 2536 млн. евро (2.7% от БВП) при положително салдо от 447 млн. евро (0.5% от БВП) за същия период на 2022 г.

Портфейлните инвестиции – активи за октомври 2023 г. нарастват с 239.3 млн. евро при ръст от 326.6 млн. евро за октомври 2022 г. За януари – октомври 2023 г. те нарастват с 2676.3 млн. евро (2.8% от БВП) при увеличение с 1685.9 млн. евро (2% от БВП) за същия период на 2022 г.

Портфейлните инвестиции – пасиви за октомври 2023 г. намаляват с 276.2 млн. евро при понижение със 17.8 млн. евро за октомври 2022 г. За януари – октомври 2023 г. **портфейлните инвестиции – пасиви** нарастват със 140.3 млн. евро (0.1% от БВП) при увеличение с 1238.8 млн. евро (1.4% от БВП) за същия период на 2022 г.

Салдото по статия **Други инвестиции** е положително в размер на 415.5 млн. евро при положителна стойност от 797.4 млн. евро за октомври 2022 г. За януари – октомври 2023 г. салдото е положително в размер на 3570.7 млн. евро (3.7% от БВП) при положително салдо от 2683.7 млн. евро (3.1% от БВП) за януари – октомври 2022 г.

Други инвестиции – активи намаляват с 660.6 млн. евро при увеличение с 1067.7 млн. евро за октомври 2022 г. За януари – октомври 2023 г. те се увеличават с 2116.9 млн. евро (2.2% от БВП) при повишение с 4492.1 млн. евро (5.2% от БВП) за същия период на 2022 г.

Други инвестиции – пасиви за октомври 2023 г. намаляват с 1076.1 млн. евро при увеличение с 270.2 млн. евро за октомври 2022 г. За януари – октомври 2023 г. те намаляват с 1453.8 млн. евро (1.5% от БВП) при повишение с 1808.5 млн. евро (2.1% от БВП) за същия период на 2022 г.

Резервните активи на БНБ⁵ се понижават с 678.4 млн. евро през отчетния месец при намаление с 1220.6 млн. евро за октомври 2022 г. За януари – октомври 2023 г. те намаляват с 1957 млн. евро (2% от БВП) при повишение с 1214.4 млн. евро (1.4% от БВП) за същия период на 2022 г.

Статия **Грешки и пропуски, нето⁶** е отрицателна в размер на 116.8 млн. евро при положителна стойност от 344.6 млн. евро за октомври 2022 г. По предварителни данни за януари – октомври 2023 г. статията е отрицателна в размер на 787.4 млн. евро (0.8% от БВП) при положителна стойност от 3909.9 млн. евро (4.6% от БВП) за същия период на 2022 г.

⁴ При сравнение на данните следва да се има предвид, че първоначално отчетените данни за преките чуждестранни инвестиции в страната за януари – октомври 2022 г., публикувани в прессъобщението на БНБ от 19.12.2022 г., са ревизирани впоследствие (www.bnb.bg, секция За БНБ/Пресцентър/Статистически прессъобщения/Платежен баланс).

⁵ Не се включват измененията на резервните активи на БНБ, дължащи се на курсови и ценови разлики, и тези, свързани със създаването на резервни активи (монетаризация/демонетаризация на злато, разпределение на СПТ) и рекласификации.

⁶ Размерът на статия **Грешки и пропуски, нето** показва разликата между салдото по финансовата сметка и салдото по текущата и капиталовата сметка. Поради тримесечната и годишна отчетност, тези данни са предварителни и подлежат на ревизия след получаване на пълната информация от отчетните единици.

ПЛАТЕЖЕН БАЛАНС НА БЪЛГАРИЯ
СТАНДАРТНО ПРЕДСТАВЯНЕ¹

Приложение 1

(млн. евро)

	Месечни данни			Акумулирани данни от началото на годината към:		Акумулирани данни за последните дванадесет месеца към:	
	31.X.2022	31.X.2023	Промяна	31.X.2022	31.X.2023	31.X.2022	31.X.2023
Текуща и капиталова сметка	-439.0	196.9	635.9	-1218.7	1993.4	-2221.6	2806.4
Текуща сметка	-484.9	37.5	522.4	-779.1	972.7	-1714.1	552.3
Текуща сметка: кредит	5305.2	5299.8	-5.5	54281.0	53311.2	62769.1	63863.6
Текуща сметка: дебит	5790.1	5262.2	-527.9	55060.1	52338.5	64483.2	63311.3
Стоки и услуги, нето	-346.6	119.1	465.7	612.5	3492.8	156.3	3056.3
Стоки и услуги: кредит	4946.2	4920.8	-25.3	49852.2	48511.1	57673.2	58026.9
Стоки и услуги: дебит	5292.8	4801.7	-491.0	49239.7	45018.3	57516.9	54970.6
Търговски баланс²	-792.2	-442.5	349.7	-3961.4	-2285.0	-5022.0	-3398.0
Стоки: кредит	3943.4	3834.7	-108.7	39574.5	36735.2	45801.9	44305.7
Стоки: дебит	4735.6	4277.2	-458.4	43535.8	39020.2	50823.9	47703.7
Услуги, нето	445.6	561.6	116.0	4573.9	5777.9	5178.2	6454.3
Услуги: кредит	1002.7	1086.1	83.4	10277.7	11775.9	11871.2	13721.2
Производствени услуги с материали за влагане, притежавани от други	-17.7	0.5	18.3	89.7	163.2	110.0	168.8
Услуги по поддръжка и ремонт, които не са включени другаде	27.7	30.8	3.1	190.8	236.3	226.7	282.6
Транспорт ³	197.3	181.7	-15.6	1934.8	2068.3	2241.2	2429.8
Пътувания ⁴	247.4	266.1	18.7	2859.9	3363.5	3100.7	3749.9
Други услуги ⁵	548.0	606.9	58.9	5202.5	5944.7	6192.6	7090.1
Услуги: дебит	557.1	524.5	-32.6	5703.8	5998.1	6693.0	7266.9
Производствени услуги с материали за влагане, притежавани от други	4.1	2.2	-1.9	32.9	28.9	39.2	34.8
Услуги по поддръжка и ремонт, които не са включени другаде	5.5	5.9	0.5	67.3	79.7	82.3	94.9
Транспорт ³	213.7	180.9	-32.8	2032.0	1858.1	2306.6	2257.9
Пътувания ⁴	114.2	135.2	21.0	1246.3	1457.6	1450.9	1685.9
Други услуги ⁵	219.6	200.2	-19.4	2325.3	2573.8	2814.1	3193.4
Първичен доход, нето	-240.7	-181.3	59.5	-2353.3	-3453.8	-2954.7	-3887.5
Първичен доход: кредит	148.8	147.5	-1.2	2232.1	2424.9	2442.5	2706.6
Компенсации на наетите	64.9	77.3	12.4	629.3	746.5	710.2	845.4
Инвестиционен доход	68.8	68.3	-0.4	713.3	745.9	817.3	900.8
Друг първичен доход	15.1	1.9	-13.2	889.6	932.5	915.1	960.4
Първичен доход: дебит	389.5	328.8	-60.7	4585.5	5878.8	5397.2	6594.2
Компенсация на наетите	11.5	6.4	-5.2	131.1	72.5	144.9	94.2
Инвестиционен доход	359.2	309.9	-49.2	4268.7	5666.8	5039.7	6326.1
Друг първичен доход	18.8	12.5	-6.2	185.7	139.4	212.6	173.9
Вторичен доход, нето	102.5	99.7	-2.7	961.7	933.7	1084.3	1383.5
Вторичен доход: кредит	210.3	231.4	21.1	2196.7	2375.2	2653.4	3130.0
Държавно управление	56.6	94.5	37.9	799.7	750.3	1007.0	1249.1
Други сектори	153.7	136.9	-16.8	1397.0	1624.9	1646.5	1880.9
Вторичен доход: дебит	107.9	131.7	23.8	1235.0	1441.5	1569.1	1746.5
Държавно управление	51.0	68.2	17.2	653.1	769.4	884.8	954.2
Други сектори	56.8	63.4	6.6	581.9	672.0	684.3	792.4
Капиталова сметка⁶	45.9	159.4	113.5	-439.6	1020.6	-507.5	2254.1
Брутно придобиване/намаляване на произведени нефинансови активи, нето⁵	-17.0	117.2	134.1	-902.8	543.0	-1153.8	386.5
Брутно придобиване/намаляване на произведени нефинансови активи, кредит	76.6	117.2	40.5	916.6	1026.4	1128.1	1214.1
Брутно придобиване/намаляване на произведени нефинансови активи, дебит	93.6	0.0	-93.6	1819.4	483.4	2281.9	827.5
Капиталови трансфери, нето	62.9	42.2	-20.6	463.2	477.7	646.3	1867.6
Капиталови трансфери, кредит	62.9	42.2	-20.7	465.2	480.3	649.3	1870.4
Капиталови трансфери, дебит	0.0	0.0	0.0	2.0	2.6	3.0	2.9

	Месечни данни			Акумулирани данни от началото на годината към:		Акумулирани данни за последните дванадесет месеца към:	
	31.X.2022	31.X.2023	Промяна	31.X.2022	31.X.2023	31.X.2022	31.X.2023
Финансова сметка ⁸	-94.4	80.1	174.5	2691.2	1206.0	2178.7	2075.4
Финансова сметка: активи	255.9	-1065.7	-1321.6	8600.7	3866.8	8745.9	5451.8
Финансова сметка: пасиви	350.3	-1145.8	-1496.1	5909.5	2660.8	6567.2	3376.3
Преки инвестиции, нето ⁷	-27.6	-174.6	-147.1	-1726.9	-2959.4	-1575.2	-3330.7
Преки инвестиции, активи ^{8,9}	70.3	31.9	-38.4	1135.3	1014.9	1277.3	911.9
Преки инвестиции, пасиви ^{8,10}	97.8	206.6	108.7	2862.2	3974.3	2852.6	4242.5
Портфейлни инвестиции, нето	344.4	515.5	171.1	447.0	2536.0	930.6	3149.9
Портфейлни инвестиции: активи ¹¹	326.6	239.3	-87.3	1685.9	2676.3	2296.6	3175.9
Портфейлни инвестиции: пасиви	-17.8	-276.2	-258.5	1238.8	140.3	1366.1	26.0
Финансови деривати, нето	12.0	2.1	-9.9	73.0	15.7	83.2	-53.5
Други инвестиции, нето	797.4	415.5	-381.9	2683.7	3570.7	-2048.7	1489.3
Други инвестиции: активи ^{8,9}	1067.7	-660.6	-1728.3	4492.1	2116.9	299.8	597.1
Други инвестиции: пасиви ^{8,10}	270.2	-1076.1	-1346.4	1808.5	-1453.8	2348.5	-892.2
Резервни активи на БНБ ¹²	-1220.6	-678.4	542.3	1214.4	-1957.0	4788.9	820.4
Монетарно злато	0.1	0.1	0.1	0.4	0.8	0.4	1.0
Специални права на тираж	3.8	6.7	2.9	9.2	13.6	9.2	13.9
Резервна позиция в МВФ	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Други резервни активи	-1224.5	-685.2	539.3	1204.8	-1971.4	4779.3	805.4
Балансиращи статии:							
Салдо по текущата и капиталовата сметки	-439.0	196.9	635.9	-1218.7	1993.4	-2221.6	2806.4
Салдо по финансовата сметка	-94.4	80.1	174.5	2691.2	1206.0	2178.7	2075.4
Нето грешки и пропуски ¹³	344.6	-116.8	-461.4	3909.9	-787.4	4400.3	-730.9
Допълнителна информация ¹⁴							
Преки инвестиции в чужбина	47.4	25.2	-22.2	486.7	439.8	597.2	486.0
Преки инвестиции в България	75.0	199.8	124.8	2213.6	3399.2	2172.4	3816.7

¹ Стандартно представяне на платежния баланс в съответствие с 6-тото издание на "Ръководството по платежен баланс и международна инвестиционна позиция" на МВФ. Предварителни данни към 19 декември 2023 г. В съответствие с практиката на БНБ и изискванията на ЕЦБ относно ревизиите на данните (включени в *Календара на ЕЦБ за обмен на данните за платежния баланс, международната инвестиционна позиция, резервните активи в рамките на ЕСЦБ*), данните за периода януари - септември 2023 г. са ревизирани. Данните за ноември 2023 г. и ревизия на данните за октомври 2023 г. предстои да бъдат публикувани на 17 януари 2024 г.

² Предварителни данни за 2022 г. и 2023 г. на НСИ и БНБ. Данните са съставени съгласно методологията за съставяне на статистиката на платежния баланс.

³ Оценки по методологията на БНБ и НСИ.

⁴ Оценки по методологията на БНБ. Данните се базират на информацията от НСИ за броя на чуждестранните граждани, посетили страната и българските граждани, пътували в чужбина и оценка на БНБ за разходите/приходите по цел на пътуването. За периодите април 2020 г. - юни 2021 г. и септември 2021 г. - март 2022 г., поради анулиране на международни полети и ограничаване преминаването през сухопътните граници на страната и разпространението в световен мащаб на коронавируса COVID-19, НСИ не провеждаше статистически изследвания на ГКПП и източник на данните е МВР. БНБ използва модел за оценка за разпределението по държави на пътуванията на българските граждани в чужбина в тези периоди.

⁵ По данни от директното отчитане от предприятията на услуги, възнаграждения и безвъзмездни постъпления и плащания между местни и чуждестранни лица.

⁶ Отрицателният знак (-) показва намаление на активи или пасиви, а положителният - увеличение на активи или пасиви.

⁷ Данни съгласно принципа Актив/Пасив. Источници: фирми с чуждестранно участие и фирми с инвестиции в чужбина, банките, Централен депозитар, нотариуси, НСИ, Агенцията за публичните предприятия и контрол. Данните за 2022 г. и 2023 г. подлежат на ревизия с годишните данни на НСИ и допълнително постъпили отчети на предприятията с чуждестранно участие.

⁸ Включени са отчетените външни вземания на страната по търговски кредити (платени аванси и вземания от доставчици).

⁹ Поради тримесечната отчетност на тези вземания, данните подлежат на ревизия.

¹⁰ На базата на получените в БНБ отчети за вземанията/задълженията по финансови кредити на местни лица към чужбина.

¹¹ Поради тримесечната отчетност на тези задължения, данните подлежат на ревизия.

¹² Включени са отчетените външни задължения на страната по търговски кредити (получени аванси и задължения към доставчици).

¹³ Поради тримесечната отчетност на тези задължения, данните подлежат на ревизия.

¹⁴ На база на данни от банките, небанкови финансови институции, застрахователни компании и пенсионни фондове, институции от сектор *Държавно управление* и нефинансови предприятия, които инвестират в ценни книжа без посредничество на местно лице инвестиционен посредник.

¹⁵ Не се включват измененията на резервните активи на БНБ, дължащи се на курсови и ценови разлики и тези, свързани със създаването на резервни активи (монетаризация/демонетаризация на злато, разпределение на СПТ) и рекласификации. Положителният знак (+) показва увеличение на резервните активи, а отрицателният (-) - намаление.

¹⁶ Размерът на статия *Нето грешки и пропуски* показва разликата между салдото по финансовата сметка и салдото по текущата и капиталовата сметка.

¹⁷ Поради тримесечната и годишна отчетност, тези данни са предварителни и подлежат на ревизия след получаване на пълната информация от отчетните единици.

¹⁸ Предварителни данни, съставени съгласно принципа на първоначалната посока на инвестицията.

ПРЕКИ ИНВЕСТИЦИИ
(януари – октомври 2023 г.)¹

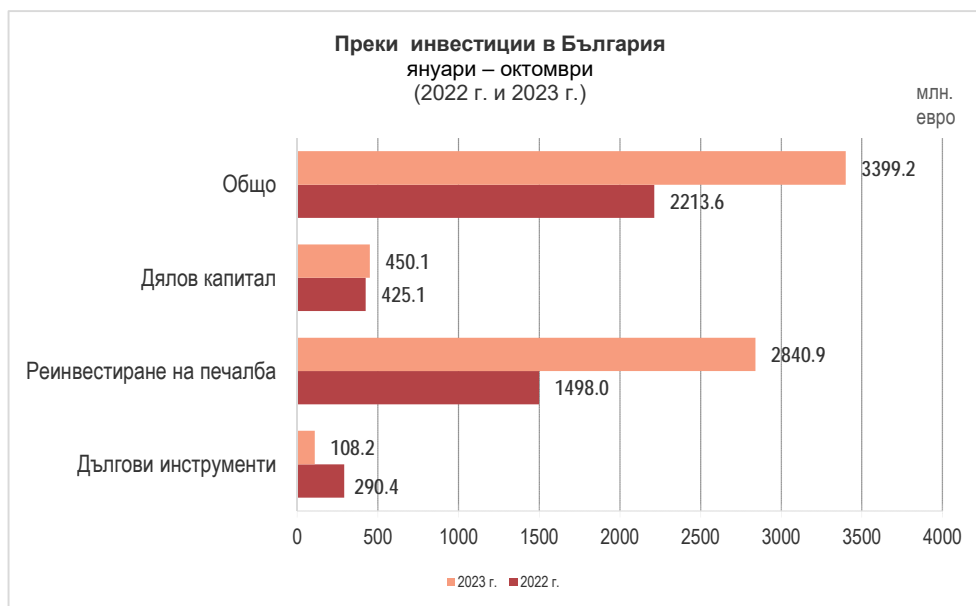
По предварителни данни нетният поток² на *преките инвестиции в страната* за януари – октомври 2023 г., отчетени съгласно *принципа на първоначалната посока на инвестицията*, е положителен в размер на 3399.2 млн. евро (3.6% от БВП³), като е по-голям с 1185.7 млн. евро (53.6%) спрямо този за януари – октомври 2022 г. (положителен поток от 2213.6 млн. евро, 2.6% от БВП)⁴. През октомври 2023 г. потокът е положителен в размер на 199.8 млн. евро, при положителен поток от 75 млн. евро за октомври 2022 г.

	2022 г.					2023 г.					2023г. / 2022г.
	I трим.	II трим.	III трим.	окт.	ян. – окт.	I трим.	II трим.	III трим.	окт.	ян. – окт.	ян. – окт.
Преки инвестиции, нето	-1250.7	103.3	-551.9	-27.6	-1726.9	-1695.9	143.0	-1231.9	-174.6	-2959.4	-1232.5
Преки инвестиции в чужбина	169.1	91.1	179.1	47.4	486.7	161.9	167.8	84.9	25.2	439.8	-46.9
Дялов капитал	26.2	42.0	22.2	11.9	102.2	45.6	103.2	57.7	0.7	207.2	105.0
Реинвестиране на печалба	59.1	69.2	91.7	21.1	241.1	9.1	9.7	21.2	0.0	40.0	-201.1
Дългови инструменти	83.8	-20.1	65.2	14.5	143.4	107.1	55.0	6.0	24.5	192.6	49.2
Преки инвестиции в страната	1419.8	-12.2	731.0	75.0	2213.6	1857.7	24.8	1316.8	199.8	3399.2	1185.7
Дялов капитал	247.1	49.2	22.8	105.9	425.1	316.1	99.0	42.6	-7.6	450.1	25.0
Реинвестиране на печалба	979.3	61.7	258.8	198.2	1498.0	732.3	758.5	1131.7	218.5	2840.9	1342.9
Дългови инструменти	193.3	-123.1	449.4	-229.2	290.4	809.4	-832.6	142.5	-11.1	108.2	-182.2

Данните са съставени съгласно *принципа на първоначалната посока на инвестицията*, при спазване на методологическите изисквания на 6-тото издание на "Ръководството по платежен баланс и международна инвестиционна позиция" на МВФ.

Източници: Предприятията с чуждестранно участие, банки, нотариуси, НСИ, Централен депозитар, Агенция за публични предприятия и контрол.

Положителният знак показва увеличение на активите и пасивите, а отрицателният – намалението им.

Дяловият капитал (преведени/изтеглени парични и апортни вноски на нерезиденти в/от капитала и резервите на български дружества, както и постъпления/плащания по сделки с недвижими имоти в страната) е положителен и възлиза на 450.1 млн. евро за януари – октомври 2023 г. Той е по-голям с 25 млн. евро от този за януари – октомври

¹ Предварителни данни. В съответствие с практиката на БНБ и изискванията на ЕЦБ относно ревизиите на данните (включени в *Календара на ЕЦБ за обмен на данните за платежния баланс, международната инвестиционна позиция, резервните активи в рамките на ЕСЦБ*), данните за периода януари – септември 2023 г. са ревизирани. С отчета за ноември 2023 г. ще бъдат направени ревизии на данните за октомври 2023 г. Данните за 2022 г. и 2023 г. подлежат на ревизия с годишните данни на НСИ и допълнително постъпили отчети на предприятията с чуждестранно участие.

² БНБ публикува месечни данни за нетния поток на преките инвестиции за съответния месец, които включват всички трансакции, извършени през отчетния период.

³ При БВП в размер на 95 582 млн. евро за 2023 г. (прогноза на БНБ) и 85 799.4 млн. евро за 2022 г. (данни на НСИ от 19.10.2023 г.).

⁴ При сравнение на данните следва да се има предвид, че първоначално отчетените данни за преките чуждестранни инвестиции в страната за януари – октомври 2022 г., публикувани в прессъобщението на БНБ от 19.12.2022 г., са ревизирани впоследствие (www.bnb.bg, секция За БНБ/Пресцентър/Статистически прессъобщения/Платежен баланс).

2022 г., който е положителен в размер на 425.1 млн. евро.

Нетният поток от *инвестиции на чуждестранни лица в недвижими имоти* е отрицателен в размер на 15.5 млн. евро (в т.ч. отрицателен поток от 15.7 млн. евро за Русия), при отрицателен нетен поток от 24.5 млн. евро за януари – октомври 2022 г.

По предварителни данни, статия *Реинвестиране на печалба* (показваща дела на чуждестранните инвеститори в текущата печалба или загуба на дружеството на база на счетоводни данни за финансовия резултат) е положителна и възлиза на 2840.9 млн. евро, при положителна стойност от 1498 млн. евро за януари – октомври 2022 г.

Нетният поток по подстатия *Дългови инструменти* (промяната в нетните задължения между дружествата с чуждестранно участие и преките чуждестранни инвеститори по финансови, облигационни и търговски кредити) е положителен и възлиза на 108.2 млн. евро, при положителна стойност от 290.4 млн. евро за януари – октомври 2022 г.⁵

Най-големите нетни положителни потоци по преки инвестиции в страната за януари – октомври 2023 г. са от Нидерландия (736.8 млн. евро), Белгия (283.9 млн. евро) и Швейцария (272.2 млн. евро), а най-големите нетни отрицателни потоци – към Израел (16.9 млн. евро) и Русия (16.4 млн. евро).

По предварителни данни нетният поток на *преките инвестиции в чужбина* за януари – октомври 2023 г. възлиза на 439.8 млн. евро (0.5% от БВП), при 486.7 млн. евро (0.6% от БВП) за януари – октомври 2022 г. През октомври 2023 г. нетният поток е положителен и възлиза на 25.2 млн. евро, при положителна стойност от 47.4 млн. евро за октомври 2022 г.

Съгласно предварителните данни, размерът⁶ на преките инвестиции в страната към края на второто тримесечие на 2023 г. е 57 110.2 млн. евро, при 51 913.1 млн. евро към края на второто тримесечие на 2022 г. Подстатия *Дялов капитал и реинвестиране на печалба* е в размер на 48 047 млн. евро, като нараства с 5106.4 млн. евро спрямо второто тримесечие на 2022 г. (42 940.6 млн. евро). Подстатия *Дългови инструменти* е в размер на 9063.2 млн. евро и нараства с 90.6 млн. евро спрямо второто тримесечие на 2022 г. (8972.6 млн. евро).

⁵ Данните за подстатия *Дългови инструменти* са на база предварителна информация за получените и предоставени кредити от предприятията с чуждестранно участие. Данните за 2022 г. – 2023 г. подлежат на ревизия с тримесечните и годишните отчети на предприятията, представени пред БНБ.

⁶ БНБ публикува тримесечни данни за размера на преките инвестиции към края на съответното тримесечие, които показват наличност към края на отчетния период. Измененията в данните за размера на преките инвестиции отразяват както нетните трансакции, така и валутните и ценовите преоценки и други изменения в обема. Данните за трето тримесечие на 2023 г. предстои да бъдат публикувани на 28.12.2023 г.